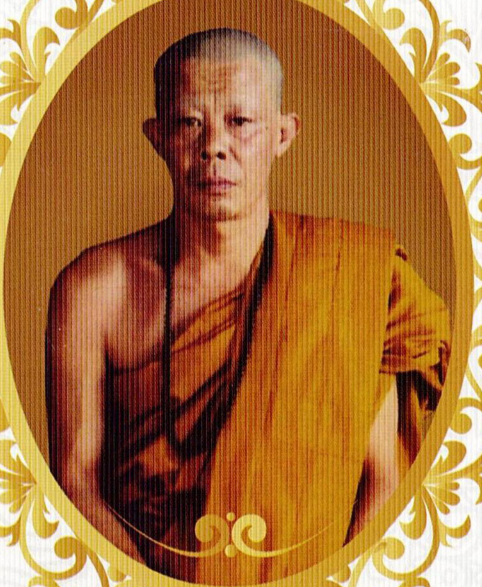

สุจิตฺโต นุสรณ์

หนังสือที่ระลึกงานบำเพ็ญบุญกุศลศพและประชุมเพลิงศพ

พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต
อดีตเจ้าอาวาสวัดสบหาร

ณ เมรุชั่วคราวปราสาทนกหัสดีลิงค์ หน้าวัดสบหาร ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๓ เดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

กำหนดการ

บำเพ็ญบุญกุศลศพและประชุมเพลิงศพ "พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต"

อดีตเจ้าอาวาสวัดสบหาร

ณ เมรุชั่วคราวปราสาทนกหัสดีลิงค์ หน้าวัดสบหาร ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ในระหว่างวันที่ ๗ – ๑๓ เดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

วันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เวลา ๐๘.๐๐.น	พิธีถวายทานเมรุปราสาทนกหัสดีลงค์แบบล้านนา
เวลา ๐๙.๓๐.น	พระสงฆ์เถรานุเถระจำนวน ๒๐ รูป สวดพระพุทธมนต์ธรรมนิยามสูตร
เวลา ๑๐.๓๐.น	เวนตานแบบล้านนา ถวายกัปปิยะภัณฑ์เครื่องไทยทาน พระสงฆ์อนุโมทนา
เวลา ๑๑.๐๐.น	ถวายภัตรหารเพลแด่พระสงฆ์สามเณร
เวลา ๑๓.๐๐.น	กล่าวคำอาราธนาสะรีระร่างสังขารพระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต
เวลา ๑๔.๐๐.น	พิธีอาราธนาเคลื่อนสะรีระสังขาร รอบวิหาร พระธาตุเจดีย์ ๓ รอบ และขึ้นประดิษฐาน บนจิตกาธานปราสาทนกหัสดีลิงค์ โดยมี พระครูสถิตธรรมาภินันท์ รองเจ้าคณะอำเภอสันป่าตอง วัดอินทวิชัย (แม่ข่อง) แสดงพระธรรมเทศนานำหน้าขบวน
เวลา ๒๐.๐๐.น	แสดงพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์โดย พระครูสุนทรขันติรัต เจ้าคณะอำเภอสันป่าตอง วัดศรีเกิด
เวลา ๒๑.๐๐.น	จตุรวรรคสวดพระอภิธรรม

วันที่ ๘ - ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เวลา ๐๘.๐๐.น	คณะศรัทธาร่วมทำบุญกราบศพและทำบุญหลัว (ฝืน) ทอดผ้าไตรบังสุกุลตลอดทั้งวัน
เวลา ๑๑.๐๐.น	ถวายภัตรหารเพลแด่พระสงฆ์สามเณร
เวลา ๒๐.๐๐.น	แสดงพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์
เวลา ๒๑.๐๐.น	จตุรวรรคสวดพระอภิธรรม

กำหนดการ

บำเพ็ญบุญกุศลศพและประชุมเพลิงศพ "พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต"

อดีตเจ้าอาวาสวัดสบหาร

ณ เมรุชั่วคราวปราสาทนกหัสดีลิงค์ หน้าวัดสบหาร ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ในระหว่างวันที่ ๗ – ๑๓ เดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

<u>วันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒</u>

เวลา ๐๘.๐๐.น	คณะศรัทธาร่วมทำบุญกราบศพและทำบุญหลัว (ฝืน) ทอดผ้าไตรบังสุกุลตลอดทั้งวัน
เวลา ๐๙.๓๐.น	พระสงฆ์เถรานุเถระ จำนวน ๕๐ รูป สวดพระพุทธมนต์อาทิตปริยายสูตร
เวลา ๑๐.๓๐.น	เวนตานแบบล้านนา ถวายกัปปิยะภัณฑ์เครื่องไทยทาน พระสงฆ์อนุโมทนา
เวลา ๑๑.๐๐.น	ถวายภัตรหารเพลแด่พระสงฆ์สามเณร
เวลา ๑๒.๐๐.น	แขกผู้มีเกียรติ และศรัทธาประชาชนทุกท่านร่วมรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐.น	แสดงพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์
เวลา ๑๓.๓๐.น	พิธีทอดผ้าไตรบังสุกุล พระสงฆ์พระมหาเถรานุเถระ พิจารณาผ้าไตรบังสุกุลตามลำดับ
เวลา ๑๔.๐๐.น	- อ่านชีวประวัติพระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต - เชิญแขกผู้มีเกียรติ ยืนสงบนิ่งไว้อาลัย ๑ นาที - ประธานฝ่ายฆราวาส ทอดผ้าไตรมหาบังสุกุล (ไตรปิด) - ประธานฝ่ายสงฆ์ พิจารณาผ้าไตรมหาบังสุกุล (ไตรปิด) - ประธานฝ่ายสงฆ์ จุดไฟประชุมเพลิง (เผาหลอก) วางไว้หน้าปราสาทนกหัสดีลิงค์ พระสงฆ์พิธี ๔ รูป สวดหน้าไฟ
เวลา ๑๕.๓๐.น	พระสงฆ์สามเณรวาง วางดอกไม้จันทน์
เวลา ๑๖.๐๐ น.	แขกผู้มีเกียรติ ศรัทธาสาธุชน วางดอกไม้จันทน์
เวลา ๑๙.๐๐.น	พิธีขอขมาสรีระร่างสังขาร พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต - พระครูสุนทรขันติรัต เจ้าคณะอำเภอสันป่าตอง จุดไฟประชุมเพลิง (เผาจริง) - คณะสงฆ์ สวดหน้าไฟ - เสร็จพิธี

ประวัติพระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต (ใหม่ศรี)

อดีตเจ้าอาวาสวัดสบหาร

ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

สถานเดิม

ชื่อ - สกุล ศรีมูล ใหม่ศรี

เกิดเมื่อ วันอาทิตย์ที่ ๑ เดือน มิถุนายน พศ ๒๔๙๕ ปีมะโรง

ณ บ้านเลขที่ ๕๖ หมู่ที่๓ บ้านสบหาร ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

เป็นบุตร พ่อติ๊บ แม่ต๋าคำ ใหม่ศรี

มีพี่น้อง ๔ คน ดังนี้

๑.	พ่อคำปัน ใหม่ศรี	มีชีวิตอยู่
๒.	นางบุญธรรม พิไรแสงจันทร์	มีชีวิตอยู่
๓.	พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต	เจ้าของประวัติ
๔.	นางแดง ศรีสุวรรณ	มีชีวิตอยู่

การบรรพชา อุปสมบท ครั้งที่ ๑

พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต เคยได้บรรพชาและอุปสมบท ครั้งที่ ๑ ลำดับเหตุการณ์ดังนี้

บรรพชาเป็นสามเณร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙ – ๒๕๑๖

อุปสมบทเป็นพระภิกษุ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ – ๒๕๒๖

ลาสิกขา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖

ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสวัดสบหาร เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๒๕

สมัยนั้น นามว่า **"พระอธิการศรีมูล อินฺทวณฺโณ"** อายุ ๒๙ พรรษา ๙

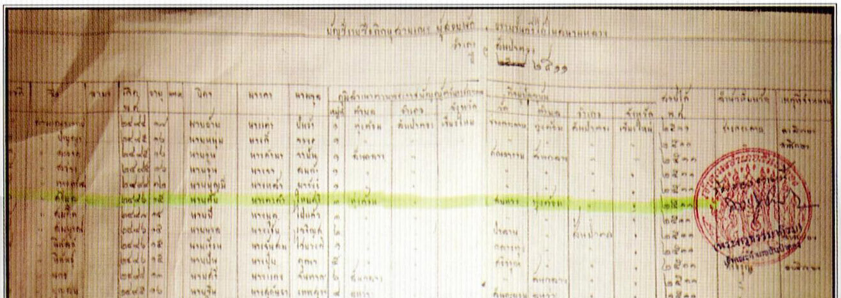

การดำรงชีวิตหลังจากลาสิกขา

หลังจากลาสิกขาเป็นฆราวาส "นายศรีมูล ใหม่ศรี" ก็ไม่ได้ลดละความเลื่อมใสในพุทธศาสนา ยึดถือธรรมะเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิต ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ยึดถือจารีตประเพณีตามแบบเบ้าเดิมจึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นมัคทายก (อาจ๋ารวัด หรือ ปู่จ๋ารวัด) ชาวบ้านเรียกขานกันว่า "หนานมูล"

"หนานมูล" ได้ประกอบสัมมาอาชีพหลายอย่าง เช่น เกษตร ปลูกผัก ทำไร่ ทำนา ทำสวน และเป็นช่างติดมุ้งลวดหนานมูลเป็นคนขยันขันแข็ง ประหยัดอดออม จนสามารถซื้อรถยนต์ มีสวนลำไยเป็นของตนเอง และมีเงินเก็บจากน้ำพักน้ำแรงประมาณหนึ่ง และที่สำคัญที่สุดของการครองคนเป็นฆราวาสหนานมูลมีความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณอย่างหาที่สุดไม่ได้ แต่ก็เป็นที่น่าประหลาดใจที่ผู้ชายที่มีอาชีพการงานที่มั่นคงและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม จะครองตนในสถานภาพโสดมาโดยตลอด หรืออาจเป็นเพราะบุญผ้าเหลืองยังไม่หมด หรือจะด้วยสาเหตุใดนั้น มิอาจคาดการณ์ได้

ต่อมาเมื่อช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๖ วัดสบหารสบหารไม่มีพระภิกษุดูแลวัด เนื่องจากเจ้าอาวาสองค์เดิมได้ลาสิกขาไปก่อนหน้านี้แล้ว ผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้นำหมู่บ้าน รวมถึงชาวบ้านสบหารต่างพร้อมใจกันไปขอหนานมูลให้กลับมาบวชเป็นพระอีกครั้งหนึ่ง ตอนแรกหนานมูลได้ปฏิเสธคำร้องขอเนื่องจากต้องดูแลสวนลำไยที่กำลังโตวันโตคืน แต่ด้วยความเชื่อมั่นในตัวหนานมูล ชาวบ้านไม่ลดละความพยายามต่างรวมตัวกันอีกหลายครั้งเพื่อขอให้หนานมูลกลับมาบวชที่วัดสบหารอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่หนานมูลได้คิดทบทวนและพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้ว จึงได้ตกปากรับคำเป็นมั่นเหมาะว่ากลับมาบวชที่วัดสบหารตามเจตนาของชาวบ้าน ซึ่งขณะนั้นมีอายุ ๕๑ ปี ประสบการณ์ครองตนเป็นฆราวาส ๒๐ ปี

การบรรพชา อุปสมบท ครั้งที่ ๒

เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ ได้บรรพชาและอุปสมบทโดยมีพระครูสถิตธรรมาภินันท์ เจ้าคณะตำบลแม่ก๊า เขต ๑ (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นรองเจ้าคณะอำเภอสันป่าตอง) เจ้าอาวาสวัดอินทวิชัย เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอธิการบุญรัตน์ ปุญฺญรตโน เจ้าอาวาสวัดช่างกระดาษ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระครูคำปัน สิริปญฺโญ (ปัจจุบันเป็นพระครูสุวรรณปัญญาโสภิต) เจ้าคณะตำบลทุ่งต้อม เจ้าอาวาสวัดก่อเก๊า เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ณ พัทธสีมาวัดช่างกระดาษ ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

๒

ที่ ๑๗.๐๑/๒๕๔๑

เลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือหนังสือสุทธิ

3-5012-00713-04-4

(ลงลายมือชื่อ-ฉายา)

สังกัดนิกาย มหานิกาย

๓

สถานะเดิม

ชื่อ ศรีมูล นามสกุล ใหม่ตรี

วิทยฐานะ ป.๔ อาชีพ รับจ้าง

เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย

สัณฐาน สันทัด สีเนื้อ ดำ-แดง

ตำหนิ แผลเป็นใต้ตาง ด้านซ้าย

บิดา นายตั๋บ มารดา นางคำต๋า

เกิดวัน ๑ ฯ ๗ ค่ำ ปี มะโรง

วันที่ ๑ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๕

บ้านเลขที่ ๕๒ หมู่ที่ ๓ ตำบล ทุ่งต้อม

อำเภอ สันป่าตอง จังหวัด เชียงใหม่

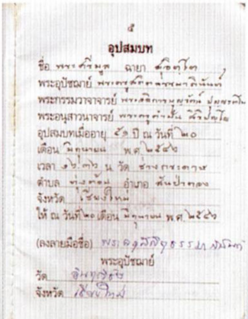

๕

อุปสมบท

ชื่อ พระศรีมูล ฉายา

พระอุปัชฌาย์ พระครูสถิตธรรมาภินันท์

พระกรรมวาจาจารย์

พระอนุสาวนาจารย์

อุปสมบทเมื่ออายุ ๕๑ ปี ณ วันที่ ๒๐

เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖

เวลา น. วัด ช่างกระดาษ

ตำบล ทุ่งต้อม อำเภอ สันป่าตอง

จังหวัด เชียงใหม่

ให้ ณ วันที่ ๒๐ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖

(ลงลายมือชื่อ)

พระอุปัชฌาย์

วัด อินทวิชัย

จังหวัด เชียงใหม่

๖

สังกัดวัด

วัด

ตำบล ทุ่งต้อม อำเภอ สันป่าตอง

จังหวัด เชียงใหม่

ณ วันที่ ๒๐ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖

(ลงลายมือชื่อ)

เจ้าอาวาส

รับรองตามนี้

(ลงลายมือชื่อ)

ตำแหน่ง

ประทับตราประจำตำแหน่ง

วันที่ เดือน พ.ศ.

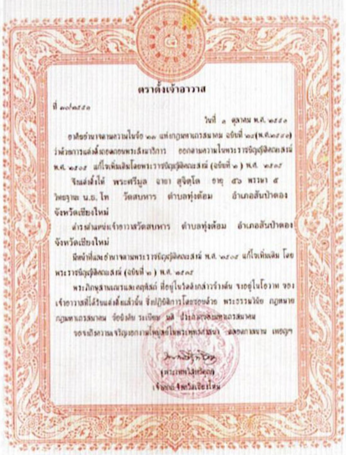

ตราตั้งเจ้าอาวาส

ที่ ๓๐/๒๕๕๐

วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๓ แห่งกฎมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ.๒๕๔๑) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนพระสังฆาธิการ ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

จึงแต่งตั้งให้ พระศรีมูล ฉายา สุจิตฺโต อายุ ๕๖ พรรษา ๕ วิทยฐานะ น.ธ. โท วัดสบหาร ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดสบหาร ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ ที่อยู่ในวัดดังกล่าวข้างต้น จงอยู่ในโอวาท ของเจ้าอาวาสที่ได้รับแต่งตั้งแล้วนั้น ซึ่งปฏิบัติการโดยชอบด้วย พระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ มติ ประกาศ คำสั่งมหาเถรสมาคม

ขอจงเจริญความเจริญงอกงามไพบูลย์ในพระพุทธศาสนา ตลอดกาลนาน เทอญฯ

(พระราชพรหมวิสุทธิโมลี)

เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่

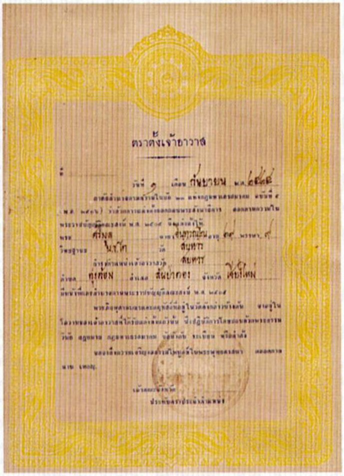

ตราตั้งเจ้าอาวาส

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๔

พระ ศรีมูล ... สุจิตฺโต อายุ ๓๙ พรรษา ๙

วิทยฐานะ น.ธ.โท วัด สบหาร

ตำบล ทุ่งต้อม อำเภอ สันป่าตอง จังหวัด เชียงใหม่

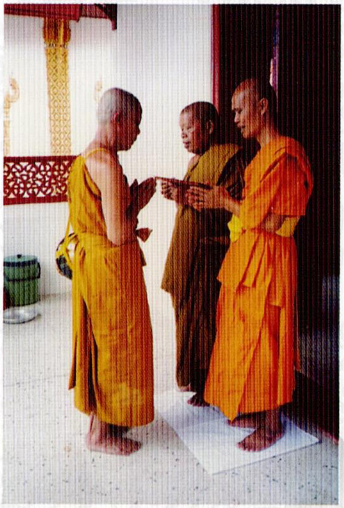

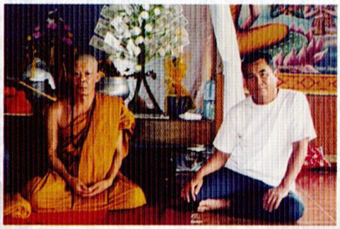

วิทยฐานะ

- สำเร็จการชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
  โรงเรียนป่าลานประสิทธิ์วิทยา ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ ๒๕๑๒ สอบได้นักธรรมชั้นโท
  สำนักเรียน วัดช่างกระดาษ ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ความชำนาญการ

- ด้านนวกรรมการกับการก่อสร้างวัด
- ด้านการเทศน์ เทศน์มหาชาติล้านนา การแสดงพระธรรมเทศนาแบบล้านนาเมืองเหนือ และการแสดงพระธรรมเทศนาบรรยาย ปฐกถาธรรม
- เป็นผู้ชำนาญการในด้านพิธีกรรมล้านนา เช่น งานสืบชะตา งานปลงศพ และการตั้งธรรมหลวงสรงน้ำพระธาตุ
- เป็นผู้ชำนาญการในการเขียนอักษรตั๋วเมืองล้านนา และการอ่านตัวเมืองล้านนา แต่งกาพย์ธรรมแบบธรรมหาชาติล้านนาได้ไพเราะ และชำนาญพระเวชมนตรา คาถาลงยันต์ตามแบบครูบาอิ่นแก้ว

งานปกครอง

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ เจ้าอาวาสวัดสบหาร ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

งานศึกษาสงเคราะห์

- คณะกรรมการคุมสอบธรรมศึกษาของคณะสงฆ์ ตำบลทุ่งต้อม ณ โรงเรียนพัฒนาวิทย์ศึกษา
- คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลตำบลทุ่งต้อม
- คณะกรรมการที่ปรึกษาศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดป่าลาน

งานพิเศษ

พ.ศ. ๒๕๔๖ - พ.ศ. ๒๕๕๙ เข้าร่วมประชุมคณะสงฆ์อำเภอสันป่าตอง

งานด้านการสร้างเสนาสนะ ศาสนสถาน วัดสบหาร

พ.ศ. ๒๕๕๐ สร้างพระธาตุเจดีย์ มีนามว่า พระธาตุเจดีย์ศรีมงคล

พ.ศ. ๒๕๕๑ ซื้อที่ดินขยายเขตวัด ๑ ไร่

พ.ศ. ๒๕๕๕ สร้างศาลาการเปรียญ ๒ ชั้น ด้วยทุนทรัพย์ ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านห้าแสนบาทถ้วน)

พ.ศ. ๒๕๕๗ สร้างอุโบสถ ทำสิงห์คู่ประตูวัดด้านทิศตะวันออก

พ.ศ ๒๕๕๘ วัดสบหารได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาให้เป็นวัดถูกต้องครบถ้วนในบวรพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก

"พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต" เป็นพระผู้ปฏิบัติชอบทั้งทางโลกและทางธรรมโดยแท้ พัฒนาวัดสบหารเจริญรุ่งเรือง ปรับปรุงวัดสบหารให้ดูสะอาดเรียบร้อย เอาใจใส่พระเณรด้วยความรักและความเข้าใจ ตลอดจนญาติโยม เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของชาวบ้านสบหารและหมู่บ้านใกล้เคียง และเป็นที่ยอมรับในหมู่คณะสงฆ์ด้วยกัน ควรค่าแก่การบันทึกไว้ให้อนุชนรุ่นหลังของบ้านสบหารและสาธารณะชนได้รับรู้ถึงคุณงามความดีของท่านที่ได้สร้างให้ไว้เพื่อเป็นแบบอย่างสืบต่อไป

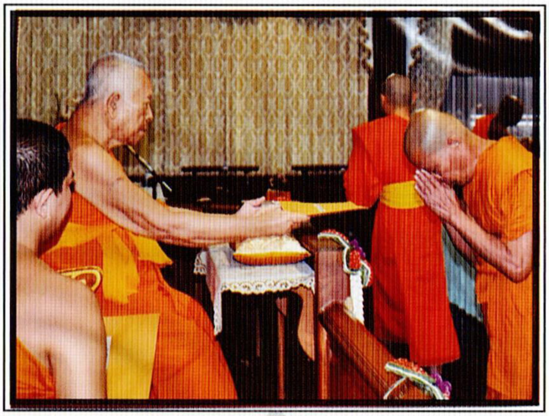

มรณภาพ

เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ ท่านเริ่มมีอาการอาพาธด้วยโรคมะเร็งปอด ญาติได้พาไปรักษาที่ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ท่านได้ต่อสู้กับโรคนี้มา ๑ กว่าปี ตลอดการรักษาท่านได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด จนถึงกระทั่งเมื่อวันที่ ๑๕ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ท่านได้มีอาการอ่อนเพลีย เหนื่อย ไอ เสียงไม่ค่อยมี ญาติจึงได้พาไปรักษาโรงพยาบาลสันป่าตองตามความประสงค์ของท่าน ได้นอนพักรักษาตัวโรงพยาบาลสันป่าตอง รวมทั้งสิ้น ๖ คืน

ประกอบกับวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ หมอที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่นัดตรวจร่างกายโรงพยาบาลสันป่าตองจึงได้ส่งตัวท่านไปตรวจตามนัดหมาย พอเดินทางถึงโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ท่านได้บอกกับพยาบาลว่าท่านเหนื่อยหายใจลำบาก หมอได้วินิจฉัยว่าว่าท่านมีอาการปอดติดเชื้อ พยาบาลจึงได้ถามตุ๊ลุงว่าจะใส่เครื่องช่วยหายใจหรือไม่? ตุ๊ลุงได้ตอบตกลง ทีมหมอและพยาบาลจึงดำเนินการใส่เครื่องช่วยหายใจ ขณะนั้นท่านพูดไม่ได้จึงพยายามดึงเครื่องช่วยหายใจออก ญาติจึงถามท่านว่าอยากกลับวัดหรือไม่? ท่านพยักหน้าตอบตกลง ญาติจึงแจ้งหมอและพยาบาลตามความประสงค์ของตุ๊ลุง เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนของโรงพยาบาลเสร็จเรียบร้อย รถโรงพยาบาลพร้อมด้วยทีมพยาบาลก็พร้อมเดินทางกลับสู่วัดสบหาร ด้านญาติจึงได้นิมนต์ท่านกลับวัดโดยใช้เครื่องหายใจตลอดการเดินทาง รถโรงพยาบาลได้เดินทางมาถึงวัดสบหารเวลาประมาณ ๑๙.๐๐ น. ญาติและคณะศรัทธานับร้อยคนมารอรับท่านที่วัด หลังจากที่เดินทางถึงวัดแล้วจึงได้นิมนต์ท่านขึ้นศาลาการเปรียญ คณะศรัทธาได้นำความดังกล่าวแจ้งแด่ท่านพระครูสุวรรณปัญญาโสภิต เจ้าคณะตำบลทุ่งต้อม พร้อมทั้งนิมนต์ท่านเดินทางมายังวัดสบหาร และเมื่อเวลาประมาณ ๑๙.๕๓ น. ของวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ ท่านก็ได้ละสังขารไปอย่างสงบ

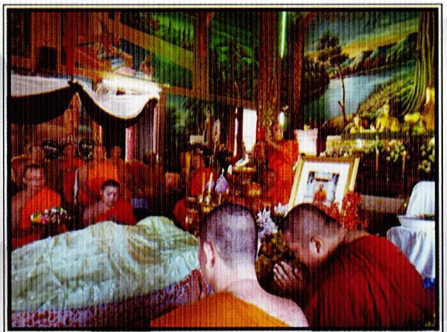

คำไว้อาลัย

"พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต"

พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต อดีตเจ้าอาวาสวัดสบหารเป็นผู้นำศรัทธาพัฒนาวัดมาก่อนมีเหตุและปัจจัยทำให้ท่านได้ลาสิกขาไปเป็นฆราวาส ถ้าท่านอยู่ต่อไปไม่ลาสิกขา ป่านนี้ก็เป็นเจ้าคณะตำบลและพระอุปัชฌาย์ไปแล้ว แต่บุญไม่ถึงได้ลาสิกขาเปลี่ยนเพศไปเป็นฆราวาสเสียก่อนเป็น "หนานศรีมูล"

"หนานศรีมูล" ครองโสดมาตลอดไม่มีครอบครัว อยู่ต่อมาศรัทธาวัดสบหารขาดอาจารย์วัดก็ไปขอพ่อหนานศรีมูลเป็นอาจารย์ผู้นำศรัทธาเข้าวัด เรียกว่าพ่ออาจารย์วัด มาเป็นเวลาหลายปี วัดสบหารขาดเจ้าอาวาสคณะศรัทธาก็ขอให้พ่อหนานศรีมูลมาอุปสมบทอีกครั้งหนึ่ง พ่อหนานศรีมูลไม่ขัดข้องก็เข้ามาบวชเป็นพระอยู่ดูแลวัดสบหาร และเพื่อเป็นที่พึ่งทางจิตใจของศรัทธาวัดสบหาร และมีกำลังใจที่จะช่วยกันพัฒนาวัดและอยู่ต่อเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาต่อไป ท่านครั้งนี้ก็ได้พัฒนาก่อสร้างเสนาสนะภายในวัด ได้สร้างพระธาตุซื้อที่ดิน ศาลาการเปรียญ และตั้งใจสร้างอุโบสถผูกพัทธสีมา เพื่อใช้เป็นสถานที่ทำสังฆกรรมของพระสงฆ์การก่อสร้างอุโบสถไม่ทันเสร็จ ยังไม่ได้ตัดลูกนิมิต ท่านมาจากพระสงฆ์สามเณรและคณะศรัทธาไปอย่างไม่มีวันกลับ สร้างความเศร้าโศกเสียใจให้แก่คณะศรัทธาวัดและบ้านสบหารเป็นอย่างมาก แม้ทางคณะสงฆ์ทราบข่าวการมรณภาพของพระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต ก็สร้างความเศร้าโศกเสียใจไม่แพ้คณะศรัทธาวัดสบหารเช่นกันทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นมาในโลกนี้ ต้องเป็นตามสังขาร มีเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป เป็นของธรรมดา การตั้งอยู่นี้เป็นเวลานานหลายปี ระหว่างที่ตั้งอยู่นี้ต้องสร้างคุณงามความดีให้มากๆ เว้นจากการประพฤติทุจริต ประกอบแต่สุจริต สร้างคุณงามความดี ฝากไว้ให้เป็นที่จดจำพูดถึงของคนที่อยู่เบื้องหลังต่อไป "พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต" ก็เช่นเดียวกันได้ อยู่วัดวาอาราม สิ่งที่ทรุดโทรมก็บูรณะให้ดีขึ้นและอยู่เป็นที่พึ่งทางจิตใจของคณะศรัทธาสาธุชนทั่วไป นำศรัทธาญาติโยมสร้างบุญกุศลด้วยการสร้างเสนาสนะ ศาสนสถานให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งานต่อไป

กมฺมุนา วตฺตตี โลโก สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม "พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต" ก็เป็นไปตามบุญกรรมที่ได้บำเพ็ญในอดีตชาติ อยู่ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ในทางสังคม และในทางพระพุทธศาสนา มาจนถึงวัย ๖๔ ปี ก็ลาโลกนี้ไป บุญกุศลคุณงามความดีได้กระทำบำเพ็ญมา จงเป็นภาวะปัจจัย นำดวงวิญญาณของพระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต ไปสู่สุคติสัมปรายภพด้วยเทอญ

เกิด... เริ่มตั้งต้น ชีวิตใหม่
แก่... ย่อมเป็นไป ตามสังขาร
เจ็บ... ต้องทนทุกข์ ทรมาน
ตาย... นั้นไม่ผ่อนผัน ให้ใครเลย

พระครูสุนทรขันรัต
เจ้าคณะอำเภอสันป่าตอง
เจ้าอาวาสวัดศรีเกิด อ.เมือง จ.เชียงใหม่

คำไว้อาลัย

“พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต

เมื่อข้าพเจ้าพาพระภิกษุสามเณรสวดมนต์ประจำวันไปจนถึงบทหนึ่งที่ทุกท่านประสบและกล่าวถึงบ่อยๆ ก็คือเมตตานิสังสะสูตร คือพระสูตรว่าด้วยการเจริญเมตตา ที่กล่าวถึงอานิสงส์ของการเจริญเมตตาว่ามีมาก เช่น เป็นที่รักของมนุษย์ และอมนุษย์ทั้งหลาย เป็นอาทิซึ่งเป็นไปในพรหมวิหาร ๔ อย่างคือ เมตตา กรุณา มุฑิตา และ อุเบกขา ท่านกล่าวว่าบุคคลผู้แรกเริ่มทำกัมมัฏฐาน พึงเจริญเมตตาภาวนาไปในตนของตนก่อนกว่าบุคคลทั้งปวง

ถามว่าเพราะอะไร เพราะท่านกล่าวว่าจำต้องยกเอาตนขึ้นมาเป็นสักขีพยานก่อนว่าสัตว์ทั้งหลาย ทุกชนิดย่อมปรารถนาความสุขให้แก่ตนของเขาเหมือนกับเรานี่แหละ ฉะนั้นเราจึงต้องช่วยเบาเทาทุกข์ ช่วยบำรุงสุข ให้แก่สัตว์อื่น เหมือนกับทำให้แก่ตนเองทุกประการหรืออีกนัยหนึ่งสัตว์อื่นๆ ก็รักสุข เกลียดความทุกข์ และอาลัย ในชีวิตไม่อยากตายเหมือนกับเรานั้นเอง

อย่างไรก็ดีท่านก็ห้ามไม่ให้ผู้ปฏิบัติกัมมัฏฐานเจริญภาวนาไปในบุคคล ๔ เป็นอันดับแรก คือ ๑. คนเกลียดชัง ๒. เพื่อนที่รักมาก ๓. คนที่เป็นกลาง ๆ ๔. คนที่เป็นคู่เวรกัน ส่วนคนต่างเพศ ห้ามไม่ให้เจริญเมตตา ไปโดยจำเพาะเจาะจง และคนที่เสียชีวิตไปแล้วด้วย จึงทำให้ทราบว่า ตนของตน มีความสำคัญก่อนกว่าผู้อื่น ก่อนที่จะพัฒนาการเจริญภาวานาตามลำดับต่อไป และสามารถทำตามคำสอนให้ถูกต้อง ก่อนการภาวนาไปสู่ผู้อื่น ตามลำดับ

หลังจากที่ทราบว่า “พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต” อดีตเจ้าอาวาสวัดสบหาร ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มรณภาพไปแล้วก็นึกถึงบุญกุศลที่ท่านได้สร้างไว้ โดยเฉพาะอย่ายิ่งที่วัดสบหาร มีเสนาสนะ หลายอย่างที่สวยงาม สามารถใช้สอยได้เป็นอย่างดีแก่สาธารณชน แม้ว่าสิ่งก่อสร้างเหล่านั้น ผู้ก่อสร้างไม่ได้มุ่ง ประโยชน์ตน แต่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

ด้วยอานิสงส์ทำบุญกุศลที่ท่านบำเพ็ญให้เป็นไปนี้ จงเป็นพลปัจจัยส่งผลให้ท่านได้ไปสู่สุคติภพที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปเทอญ

พระครูสิริวุฒิกร
รองเจ้าคณะอำเภอสันป่าตอง
เจ้าอาวาสวัดโรงวัว

คำไว้อาลัย

พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต

"พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต" เป็นพระเถระรูปหนึ่งที่ผม/อาตมาเป็นพระอุปัชฌาย์ให้ท่านได้บรรพชาอุปสมบท เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๖ และเป็นเจ้าอาวาสเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๕๑ ชีวิตในเพศบรรพชิตของท่าน ท่านสนใจเรื่องการศึกษา บทสวดมนต์ ท่านเรียนจำบทสวดมนต์ได้ดีเยี่ยมตลอดถึงอักษรล้านนา (ตั๋วเมือง) ท่านเป็นผู้มีความกตัญญูกตเวทิตา ในฐานะที่เป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านทำหน้าที่ตอบแทนคุณโดยนำศรัทธาไปคารวะในวันสำคัญทางศาสนาเป็นประจำ ด้านการพัฒนาวัดสิ่งก่อสร้างที่เกิดขึ้นในวัดมีการพัฒนาตามลำดับทำให้วัดสบหารได้รับการยอมรับคณะสงฆ์และศรัทธาว่าเป็นวัดพัฒนาวัดหนึ่งของอำเภอสันป่าตอง

"พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต" ได้ถึงแก่มรณภาพเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ ๒๕๕๙ สิริอายุได้ ๖๔ พรรษา ๑๓ การมรณภาพของท่านนำมาซึ่งความเศร้าโศกเสียใจของสัทธิวิหาริก คณะศรัทธา เป็นธรรมดาของปุถุชนที่เคารพนับถือทุกชีวิตย่อมเป็นไปตามกฎแห่งกรรมของมนุษย์โลก มีการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นวัฏจักรสังขาร เกิด แก่ทุกรูปนาม

ขอกุศลผลบุญ คุณงามความดีที่ท่านพระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต ได้บำเพ็ญปฏิบัติกรรมดีมาโดยตลอด จงเป็นพลวะปัจจัยส่งเสริมเพิ่มพูนบารมี ขอให้ดวงวิญญาณของท่านได้ไปสถิตในสุคติสัมปรายภพด้วยเทอญ

พระครูสถิตธรรมาภินันท์
รองเจ้าคณะอำเภอสันป่าตอง
เจ้าอาวาสวัดอินทวิชัย (แม่ข่อง)
พระอุปัชฌาย์ของ พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต

คำไว้อาลัย

พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต

อนิจจา วต สังขารา ความมาถึงหนีไม่พ้นเมื่อถึงเวลาต้องเป็นไปตามกฎธรรมชาติ บัดนี้ได้สูญเสียพระนักพัฒนาไปอีกรูปหนึ่ง เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๖ เดือน กันยายน พ.ศ ๒๕๖๑ นั้นคือ พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต อดีตเจ้าอาวาสวัดสบหาร ต.ทุ่งต้อม อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ ท่านเป็นพระนักพัฒนารูปหนึ่ง และเป็นพระสงฆ์ที่อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีมาโดยตลอด จนเล่าเรียนภาษาล้านนาแตกฉาน เป็นพระเถระรูปหนึ่งที่มีผู้คนเคารพนับถือทั้งพระภิกษุ สามเณร ศรัทธา ประชาชนทั่วไป เพราะท่านพระอธิการศรีมูล มีปฏิปทาอันน่านับถือ มีน้ำใจโอบอ้อมอารี ไม่ถือตัวมีน้ำใจเปรียบไปด้วยพรหมวิหารธรรม และจริยธรรมอันดีงาม มีความเคารพในครูบาอาจารย์ จะเห็นนำพระภิกษุ สามเณร มาทำสามีจิกรรมในช่วงเวลา เข้าพรรษา ออกพรรษา สงกรานต์ทุกปีไม่เคยได้ขาด ประพฤติปฏิบัติมาด้วยดีไม่ว่าด้านพระธรรมพระวินัยตลอดจนงานของคณะสงฆ์ก็ให้ความร่วมมือด้วยดีไม่บกพร่อง ทำการทำงานตรงต่อเวลาประจำ ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าด้านการศึกษาของพระเณรทุกด้านตลอดจนพร่ำสอนเทศน์มหาชาติ

บัดนี้ถึงแม้ศิษยานุศิษย์ศรัทธาประชาชนจะมีความอาลัยในพระคุณท่านสักปานก็ตาม ก็ไม่สามารถที่จะเรียกร้องเอาชีวิตของท่านกลับคืนมาได้ ทุกสิ่งทุกอย่างกลับกลายเป็นอดีตเหลือแต่คุณงามความดีความทรงจำเท่านั้น เพราะสังขารทั้งหลายมีความเกิดขึ้นเป็นเบื้องบน มีความเปลี่ยนแปลงไปในท่ามกลาง และมีความแตกสลายไปในที่สุด ไม่ว่าสังขารใดก็ตามเป็นไปตามกฎธรรมชาติ

ด้วยอำนาจบุญกุสลที่ท่านได้สั่งสมมาและด้วยทานมัยที่ศรัทธาประชาชนทั้งหลายได้พากันบำเพ็ญเป็นกองบุญกุศลตั้งแต่ต้นจนถึงปลายขอจงเป็นพลวะปัจจัยนำดวงวิญญาณ ของ "พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต" อดีตเจ้าอาวาสวัดสบหาร จงไปสถิตสุคติภพภูมิที่ดี จงประสบแต่ความสุขความเจริญทุกภพ ทุกชาติ ขอให้พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต (ศรีมูล ใหม่ศรี) จงได้ข้ามพ้นจากวัฏฏะสงสารไปสู่สรวงสวรรค์ชั้นฟ้านิพพาน เทอญ

สัพเพ ธมฺมา นาลํ อภินิเวสาย
สภาวธรรม คำท่านกล่าวนั้น บ่ ควรยึดมั่นถือมั่นในใจ๋ไว้
ทุกๆ ชนิดชีวิตร่างกาย จะต้องวอดวาย ตายกันหมดเสี้ยง
ควรชำระห้อหมดใสเลียนเกลี้ยง เหมือนกับเดือนเป็งเปล่งวะ
สังขารตังหลาย มากมาย
สัพป๊ะ บ่ฐิตะมั่นอันใด
สัตว์และมนุษย์ มันสุดวิสัย เกิด แก่ เจ็บ ตาย ไปไผบ่อาจห้ามได้

ด้วยความอาลัย
พระครูสุวรรณปัญญาโสภิต
เจ้าคณะตำบลทุ่งต้อม
เจ้าอาวาสวัดศรีก่อเก่แก้วกว้างต่าต้างสะหลีหลวง

คำไว้อาลัย

พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต

อดีตเจ้าอาวาสวัดสบหาร

ท้องฟ้าคืนที่ ๒๖ ก.ย ปี ๕๙ ช่างอึมคลึมมืดมิด ใบไม้หยุดนิ่งไม่ไหวติง
แม้แต่ดวงดาวก็ไม่กระพริบแสง น้ำตาเปียกชุ่มไม่เหือดแห้งจากใบหน้า
เป็นคืนโศกเศร้าของมวลศรัทธา เมื่อท่านศรีมูล มาลาลับจากไป

"พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต" อดีตเจ้าอาวาสวัดสบหาร ท่านเป็นพระที่มีอัธยาอาศัยไมตรีที่ดีเยี่ยม ท่านครองตนดำรงใจอยู่ในบวรพระพุทธศาสนาด้วยความสมถะเรียบง่าย ท่านเป็นพระที่มีภูมิธรรมและองค์ความรู้อย่างแตกฉาน ท่านเป็นพระที่ ไม่เคยหยุดนิ่งในการขวนขวายหาความรู้ควบคู่กับดูแลพัฒนาวัด จนเป็นที่ประจักษ์แก่คณะสงฆ์และศรัทธาประชาชนทั่วไป

คำพูดที่หนักแน่นเป็นกันเองจริงใจไร้จริต น้ำจิตประดุจสายนทีธาร ผสานด้วยความเมตตาความอาทร เกื้อกูลห่วงหา อยู่ในแววตาในขณะที่พูด นี่เป็นคุณลักษณะของท่านศรีมูล ที่ผู้เขียนสัมผัสได้ทุกครั้งที่มีโอกาสได้พูดคุยกันกับท่าน และเชื่อแน่ว่าหลายทานก็คงมีความรู้สึกนี้ที่ไม่ต่างกัน

ท่านศรีมูล ได้อุทิศชีวิตอยู่พัฒนาวัดสบหาร และพัฒนาคน ควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่อง ตลอดถึงทานได้สร้างศานทายาทและบุคลากรทางพระพุทธศาสนาที่ดีมีคุณภาพอย่างมากมาย จวบจนวาระสุดท้ายอวสานของชีวิต ๖๔ ปี ก็ต้องปิดฉากลง ตามสัจธรรมความเป็นจริงที่พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ว่า สรรพสิ่ง สรรพชีวิต ทั้งหลาย มีความดับสลายอยู่เบื้องหน้า ท่านศรีมูลเมื่อท่านมีชีวิตอยู่ก็ดำรงอย่างมีคุณค่า ยามท่านจากลาก็ไปอย่างมีคุณภาพ ท่านได้ทำประโยชน์และคุณงามความดีไว้ในบวรพระพุทธศาสนาอย่างน่าชื่นชม วัตรปฏิบัติที่ดีเคร่งครัดและการครองตนอย่างสมถะเรียบง่ายของท่าน จะจารึกอยู่ในใจของคณะสงฆ์และคณะศรัทธาญาติโยมตลอดไป

ขออำนาจบุญกุศล วัตรปฏิบัติคุณธรรมความดีของท่านประพฤติปฏิบัติมาอยู่เป็นนิตย์ และอานิสงส์ทานศีล ภาวนา ที่คณะสงฆ์และศิษยานุศิษย์ได้บำเพ็ญทักษิณาอุทิศถวายมาเป็นลำดับ จงรวมเป็นภาชนะถาดทองรองรับ จิตวิญญาณ อันบริสุทธิ์ของท่าน พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต สู่สรวงสวรรค์สัมปรายภพด้วยเทอ

ด้วยความอาลัย
พระครูอรุณพัฒนโกศล
รองเจ้าคณะตำบลทุ่งต้อม
เจ้าอาวาสวัดศรีอรุณ

สุจิตฺโตอาจาริยะนุสรณ์

อะหัง วันทามิ สิระสา นะมามิหัง ข้าพเจ้าขอนอบน้อมกราบไหว้สาปารมียัง หลวงพ่อพระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต อดีตเจ้าอาวาสวัดสบหาร ในนามศิษย์รับใช้ตุ๊ลุงศรีมูลมาโดยตลอด ตุ๊ลุงศรีมูลเป็นครูบาอาจารย์ที่เมตตาและน่าเคารพนับถือเป็นแบบอย่างที่ดีของพระภิกษุสงฆ์สามเณรในวัดและทั่วไป รวมถึงคณะศรัทธาวัดสบหาร และคณะศรัทธาสาธุชนทั่วไป ตุ๊ลุงศรีมูลเป็นผู้มีความรู้ในด้านการสวดมนต์ และคาถาอาคมต่างๆ ในด้านเมตตามหานิยม การเทศน์มหาชาติมหาเวสสันดรชาดกกัณฑ์ที่๙ มัทรีย์ การเดินธรรมระบำ ทำนอง พื้นเมืองเหนือได้อย่างไพเราะ น่าฟังมาก จนตุ๊ลุงมีลูกศิษย์มาขอเรียนเป็นจำนวนมากลูกศิษย์ที่มาเรียนธรรมกับตุ๊ลุง บางคนก็ได้เป็นพระนักเทศน์ บางคนก็ลาสิกขาไปใช้ชีวิตเป็นฆราวาส เป็นมัคนายก (ปู่จ๋ารวัด) บางคนเป็นหนาน เป็นน้อยก็มี จนมีชื่อเสียง

ข้าพเจ้าได้มาอยู่ในร่มบารมีของตุ๊ลุงศรีมูลเมื่อปี พ.ศ ๒๕๕๖ ในขณะนั้นเป็นสามเณร อยู่ในโอวาทคำสอนของตุ๊ลุงเสมอมา ตุ๊ลุงเป็นผู้ใจดี รักลูกพระลูกเณรในวัดเหมือนเป็นลูก บางครั้งตุ๊ลุงให้เงินส่วนตัวเพื่อใช้สำหรับการศึกษา ตุ๊ลุงส่งเสริมให้พระเณรในวัดเรียนในด้านปริยัติธรรม นักธรรมบาลีและเอาใจใส่เป็นอย่างดี ตอนที่ข้าพเจ้ามาอยู่กับตุ๊ลุงใหม่ ๆ จะชอบคุยและปรึกษากับตุ๊ลุงทุกอย่าง ตุ๊ลุงก็จะคุยเป็นคนกันเอง บางครั้งข้าพเจ้าทำผิดพลาดไปตุ๊ลุงก็ไม่เคยด่า แต่ตุ๊ลุงบอกว่ามันเป็นบทเรียนและประสบการณ์และสอนตลอด ตอนที่ข้าพเจ้ามาอยู่กับตุ๊ลุงไม่กี่เดือนประมาณปลายปี ๒๕๕๖ ตุ๊ลุงอยากจะสร้างอุโบสถขึ้น ๑หลัง ข้าพเจ้าก็ได้ช่วยตุ๊ลุงในขออนุญาตในการสร้างอุโบสถและขอพระราชทานวิสุงคามสีมา ในปี พ.ศ ๒๕๕๗ ต่อมาวันที่ ๑๓ เดือนพฤษภาคม พ.ศ ๒๕๕๗ วันวิสาขบูชา ๘ เป็ง และได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อุโบสถ ตุ๊ลุงได้เป็นประธานในการก่อสร้างอุโบสถ รวมถึงคณะศรัทธาทั้งนอกทั้งในก็มาร่วมเป็นเจ้าภาพต่างๆในการก่อสร้างอุโบสถ ในปี พ.ศ ๒๕๕๘ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ตุ๊ลุงไปรับกิจนิมนต์ตามปกติ ตอนเย็นตุ๊ลุงรู้สึกว่าร่างกายสังขารไม่ค่อยสบายเพราะแน่นหน้าอก จึงได้ไปหาหมอที่โรงพยาบาลสันป่าตองเพื่อรักษา และจากนั้น โรงพยาบาลสันป่าตองได้ส่งตัวตุ๊ลุงไปรักษาที่โรงพยาบาลนครพิงค์ หมอได้วินิจฉัยว่าเป็นเส้นเลือดตีบที่หัวใจ ตุ๊ลุงจึงได้รักษาที่โรงพยาบาลนครพิงค์มาโดยตลอดและไปตรวจตามที่หมอนัดทุกครั้ง

ต่อมาอาการอาพาธของตุ๊ลุงไม่ดีขึ้น โรงพยาบาลนครพิงค์ได้ส่งตัวมารักษาอาการอาพาธที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ หมอได้วินิจฉัยว่าตุ๊ลุงเป็นโรคมะเร็งปอด ตุ๊ลุงก็ได้รักษาอาการอาพาธมาตามลำดับ หมอนัดตรวจอาการอาพาธของตุ๊ลุงโดยให้ผ่าตัดก้อนเนื้อและคีโมฉายแสงตามลำดับตุ๊ลุงเป็นผู้มีขันติเป็นอย่างมาก สามารถต่อสู้กับโรคนี้มาโดยตลอด ญาติพี่น้อง คณะสงฆ์ และคณะศรัทธาจะให้กำลังใจกับตุ๊ลุงเสมอ และจะมาเยี่ยมตุ๊ลุง ทุกครั้ง ตอนที่ตุ๊ลุงจะผ่าตัดคุณหมอบอกว่าต้องการกรุ๊ปเลือดตุ๊ลุงได้สั่งว่าให้ข้าพเจ้าบริจาคเลือดให้กับตุ๊ลุง รวมถึงลูกหลานญาติพี่น้อง ต่างคนก็บริจาคเลือดให้กับตุ๊ลุง

.../เมื่อเดือน

เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ ๒๕๕๙ แปดเป็งวันวิสาขบูชา ประเพณีสรงน้ำพระธาตุ ตุ๊ลุงได้ประกอบพิธียกช่อฟ้าเอกและยกฉัตรอุโบสถ ตอนนั้นการสร้างอุโบสถเหลือประมาณ ๔๐% จะเสร็จแล้ว ต่อมาประมาณเดือนมิถุนายน อาการอาพาธของตุ๊ลุงเริ่มอีกครั้งทางญาติได้ส่งไปรักษาที่โรงพยาบาลสันป่าตอง และได้ทำการรักษามาโดยตลอด พอมาถึงเดือนกันยายนอาการอาพาธตุ๊ลุงนั้นเสียงไม่ค่อยมีตุ๊ลุงจะพูดก็ต้องเขียนในใบกระดาษทุกครั้ง พอมาถึง วันที่ ๒๑ เดือนกันยายน พ.ศ ๒๕๕๙ ข้าพเจ้าได้อยู่กับตุ๊ลุง ตุ๊ลุงได้สอนด้วยความเป็นห่วงและแนะนำต่างๆ ตอนนั้นเสียงตุ๊ลุงได้ยินชัดเจนมาก ตุ๊ลุงบอกว่า "ขอหื้อมีขันติและอยู่พัฒนาวัดหื้อดีเดินตวยฮอยตุ๊ลุงไปและต้องหาประสบการณ์อีกเยอะจะเจอผู้คนมากมายในอนาคต ขอหื้อขันติเอาไว้" ข้าพเจ้าได้ฟังแล้วน้ำตาก็ไหลออกมาหลังจากนั้น ท่านพระครูสุวรรณปัญญาโสภิต เจ้าคณะตำบลทุ่งต้อม พร้อมท่านพระอธิการอนันต์ รตฺตโน เจ้าอาวาสวัดป่าลาน ได้เข้าไปเยี่ยมให้กำลังใจ ตุ๊ลุงได้บอกว่า "ท่านผมคงจะไม่รอดละรอบนี้ถ้าผมมรณภาพขอท่านได้จัดงานศพให้ด้วย" เมื่อทุกคนได้ยินเช่นนั้นต่างก็ตกใจ แต่ก็ให้กำลังใจตุ๊ลุงต่อสู้กับโรคร้าย จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พ.ศ ๒๕๕๙ ญาติได้พาตุ๊ลุงไปตรวจตามหมอที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ได้นัดไว้ หมอบอกว่าปอดติดเชื้อ และจะทำการรักษาโดยเร่งด่วน ญาติพี่น้อง และคณะศรัทธาก็ส่งจิตส่งใจให้กำลังใจตุ๊ลุงพอ

ถึงตอนเย็นของวันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พ.ศ ๒๕๕๙ ป้าแดง (น้องตุ๊ลุง) ได้มาวัดพร้อมญาติบอกว่าตุ๊ลุงจะกลับมาแล้วบอกว่าสังขารตุ๊ลุงไม่ไหว ข้าพเจ้าตกใจเป็นอย่างมากพอมาถึงตอนเย็น เวลาประมาณ ๑๘.๓๙.น รถโรงพยาบาลได้ถึงที่วัดแล้วก็ได้นำสังขารตุ๊ลุงขึ้นไปไว้ที่บนศาลาการเปรียญ สังขารตุ๊ลุงรวมถึงสติสัมปัชชัญญะตุ๊ลุง รู้ทุกอย่างแต่พูดไม่ได้ลืมตาไม่ขึ้น โรงพยาบาลใช้เครื่องช่วยหายใจช่วยสังขารตุ๊ลุง ข้าพเจ้าพร้อมคณะศรัทธาก็ขอขมาตุ๊ลุงเป็นครั้งสุดท้าย จากนั้นพระครูสุวรรณปัญญาโสภิต เจ้าคณะตำบลทุ่งต้อม ได้มาถึงวัดได้บอกอำลาตุ๊ลุงเป็นครั้งสุดท้าย เมื่อเวลา ๑๙.๕๓.น ตุ๊ลุงได้มรณะภาพละสังขาร ทุกคนที่อยู่บริเวณนั้นต้องก็ร้องไห้เสียใจเป็นอย่างมาก

วันที่ ๒๗ เดือนกันยายน พ.ศ ๒๕๕๙ คณะสงฆ์ และคณะศรัทธาได้ประกอบพิธีรดน้ำศพและตั้งบำเพ็ญบุญกุศลศพตุ๊ลุงมาตลอดทุกคืน จนครบ สตมาวาร ครบ ๗ วัน ก็ได้ทำบุญปิดศพ และได้ทำบุญให้กับตุ๊ลุงตามลำดับเช่น ทำบุญครบ ๕๐ วัน ๑๐๐ วัน ครบ ๑ ปี ครบ ๒ ปี มีการเทศน์สวดพระอภิธรรม

.../ข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าในฐานะเป็นศิษย์สุดท้ายที่อยู่กับตุ๊ลุงก็ต้องสืบสานต่อคือการสร้างอุโบสถ พร้อมด้วยคณะศรัทธา ช่วยกันสร้างอุโบสถจนทุกอย่างเรียบร้อยและเสร็จสิ้น และได้ทำบุญฉลองปอยหลวงอุโบสถ และผูกพัทธสีมาตัดหวายลูกนิมิตเมื่อวันที่ ๑ และ ๙ - ๑๒ เดือนมีนาคม พ.ศ ๒๕๖๑ เป็นที่เสร็จสิ้นตามความปารกของตุ๊ลุงที่สั่งไว้ทุกประการ

ด้วยอำนาจบุญ กุสลที่ท่านได้สั่งสมมาและด้วยทานมัยที่ศรัทธาประชาชนทั้งหลายได้พากันบำเพ็ญเป็นกองบุญกุศลตั้งแต่ต้นจนถึงปลายขอจงเป็นพลวปัจจัยนำดวงวิญญาณ ของพระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต อดีตเจ้าอาวาสวัดสบหาร จงไปสถิตสุคติภพภูมิที่ดีจงประสบแต่ความสุขความเจริญทุก ๆ ภพทุก ๆ ชาติ ขอให้พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต (ศรีมูล ใหม่ศรี) จงได้ข้ามพ้นจากวัฏฏสงสารไปสู่สรวงสวรรค์ชั้นฟ้านิพพานเทอญ

ด้วยความอาลัย จาก
พระใบฎีกาธนาธิป โสภณปญฺโญ
รักษาการเจ้าอาวาสวัดสบหาร
พร้อมคณะลูกหลานญาติพี่น้องตุ๊ลุงและ ศิษยานุศิษย์

คำไว้อาลัย

พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต

"ตุ๊ลุงศรีมูล"
คือแสงธรรมนำทางกระจ่างแจ้ง
คือแสงแห่งพุทธะคือพระสงฆ์
คือหนึ่งในไตรรัตน์จักดำรง
คือสาวกพุทธองค์สงฆ์ศาสดา

พระพุทธศาสนาได้กล่าวไว้ว่า การได้เกิดมาเป็นมนุษย์นั้นเป็นการยาก และนับเป็นลาภอันประเสริฐโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มาพบพระพุทธศาสนา และพระสุปฏิปันโนผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ มงคลประการหนึ่งที่นับว่ามีความสำคัญ ดังพุทธภาษิต "ปูชา จะ ปูชะนียานัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง" ซึ่งแปลความว่า การได้บูชาผู้ควรบูชาทั้งหลาย นับเป็นมงคลอันสูงสุด ดังในช่วงเวลาที่ผ่านมา ศิษยานุศิษย์ได้รู้สึกซาบซึ้ง ปีติ ที่ได้เป็นลูกศิษย์ "พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต" เพราะนับเป็นมงคลอย่างยิ่ง ในการได้บูชา ศรัทธาแด่ปูชนียสงฆ์ ควรค่าแก่การเคารพ สักการะอย่างมั่นคง ผู้ซึ่งบำเพ็ญประโยชน์เป็นคุณูปการไว้ในพระพุทธศาสนาในชุมชนเป็นอันมาก ทั้งในด้านการศึกษาของพระเณร การปกครองคณะสงฆ์ในวัด การเผยแผ่ และสาธารณูปการของชุมชน เป็นผู้ดำรงไว้ทั้งปริยัติสัทธรรม ปฏิบัติสัทธรรม และปฏิเวธธรรม แม้บัดนี้ "พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต" ได้มรณภาพละสังขารไปแล้ว ยังความเศร้าสลดอาลัยมาสู่มวลศิษย์ยิ่งนัก ราวกับบุตร ที่สูญเสียบิดามารดา ชุมชนที่สูญเสียผู้นำ แต่นั่นเป็นเพียง "พระครูศรีมูล" ได้จากไปเฉพาะสังขาร ร่างกาย แต่ปฏิปทา สัมมาปฏิบัติ จริยาวัตร และธัมโมวาทที่หมดจดงดงาม อันเป็นมรดกล้ำค่า ยังคงส่องสว่างอยู่กลางใจ พร้อมด้วยบารมี อมตธรรม ที่แผ่ขจรขจายไปทั่วทุกสารทิศ คลี่คลายความมืดมน อนธกาลแห่งความขาดเขลา ยังความสงบและสันติสุขประดุจอนุสาวรีย์แห่งความดีงาม ปรากฏประทับอยู่ในจิตใจของพุทธศาสนิกชนในชุมชน ผู้ใฝ่ ในธรรมตราบชั่วนิรันดร์

ด้วยเคารพสักการะบูชาจาก

สมพล แสนคำ	ประศาสตร์ ทองปากน้ำ
เกษตรจังหวัดเชียงใหม่	อดีตส.ส จังหวัดสุโขทัย

ไว้อาลัยตุ๊ลุง

แสนโศกเหงาใจ๋ จากไปเหียแล้ว
ท่านเจ้าสมภาร สบหารนี้นี่
ตุ๊ลุงเฮานี้ ตี้ฮื้อบวชเฮียน
บวชสอนฮ่ำเฮียน ตั้งแต่หน้อยหน้อย
และตัวฮิตฮอย โบราณ

ระลาข่วงแก้ว อารามสถาน
กึ๊ดถึงหนหลัง ดังเดิมก่อนกี้
ได้สอนธรรมะ อักขระขีดเขียน
พร่ำสอนคาถา มนตราต่อถ้อย

ท่านก่อสร้างวัด วัตถุสถาน
พระธาตุองค์งาม ศาลาที่สร้าง
แป๋งสิงห์ไว้คู่ อยู่หน้าเขตขาม
พร่ำสอนศรัทธา ญิ๋งจายหนุ่มเฒ่า
สวดมนต์ไหว้พระ ภาระประจำ

สร้างไว้ผลงาน สบหารใหญ่กว้าง
อุโบสถใหญ่กว้าง หลังงาม
ซื้อตี้อาราม แป่งตางออกเข้า
พระเณรตุ๊เจ้า เรียนธรรม
อันเรื่องศีลธรรม นั้นต๋ามแบบเบ้า

ชาวหกกันยา ต้องมาโศกเศร้า
ปี้น้องญาติมิตร ลูกศิษย์ลูกหา
สองปี๋ผ่านมา ศรัทธาใหญ่หน้อย
แป๋งนกหัสฎีลิงค์ ส่งบินเวหน

ตุ๊ลุงต้านเจ้า จากลา
ญาติโยมศรัทธา โศกาเศร้าสร้อย
จักส่งฮูปฮอย เมือบน
สู่ฟ้าเมืองบน วิมานแก้วกว้าง

สุดแสนอาลัย จากไปลาลับ
ปราศจากวิญญาณ ศีลทานตั้งมั่น
บ่มีวันอัน เสื่อมคลาย
ผลงานหลากหลาย ตี้สร้าง
ผลงานตี้สร้าง เป๋นบุญ
ส่งไปก้ำจุน สู่วิมานแก้วกว้าง

บ่มีย้อนกลับ ลาลับสังขาร
เหลือแค่ความดี ตี้สร้างไว้หั้น
ร่างขันธ์วิญญาณ ตี้พาลสลาย
แม้นมรณา ลาลับกระด้าง
ขอไปส่งยู้ ก้ำจูอุดหนุน

หนานแดง ผักหวาน
(จำรัส คุณฺณสงฺวโร)

ประวัติวัดสบหาร

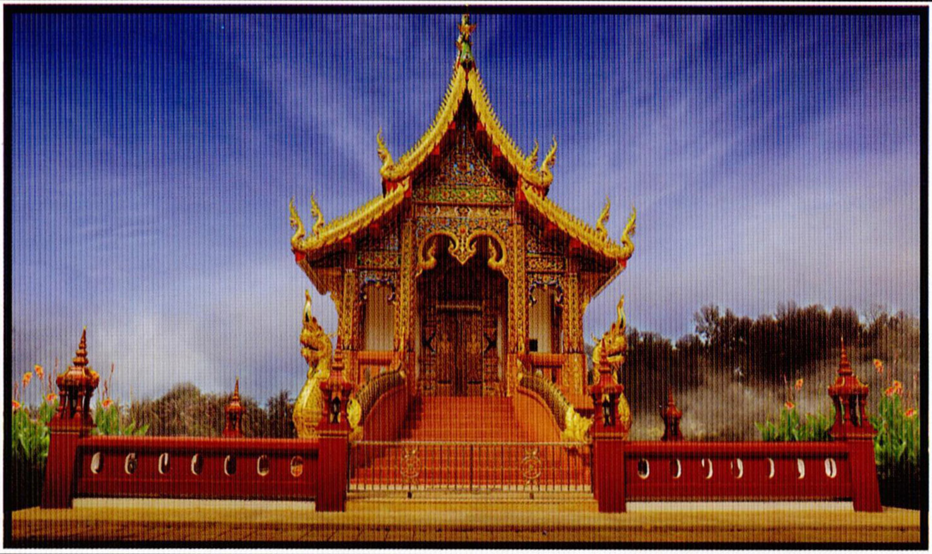

หลังจากชาวบ้านสบหารได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานใหม่ นอกจากท้าวองค์การณ์ที่ไปสร้างเรือนอยู่ที่เมืองลำพูนแล้ว ในกลุ่มของชาวบ้านสบหารที่มาตั้งหมู่บ้านแห่งนี้ตามคำบอกเล่าได้มีบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอีกท่านหนึ่ง ท่านผู้นั้นคือ "พ่อหนานหลวงผ้าขาว" ท่านได้เป็นผู้ริเริ่มสร้างวัดสบหารขึ้นที่ ต.ทุ่งต้อม อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา ตลอดจนใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ของชาวบ้านสมัยนั้น นับได้ว่าท่านเป็นบุคคลที่สำคัญมาก ท่านเป็นบุคคลเดียวที่ปรากฏชื่อให้ลูกหลานได้รู้จักและบอกเล่ากันมาจนถึงปัจจุบัน

ตามหลักฐานที่ค้นพบ วัดสบหารสร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๓๘๐ เมื่อนับมาถึงปัจจุบัน วัดสบหาร มีอายุมากกว่า ๑๘๒ ปี

พ่อหนานหลวงผ้าขาว ท่านนี้จะเป็นผู้นำหมู่บ้านด้วยหรือไม่ มิอาจจะทราบได้แน่ชัด แต่ตามคำบอกเล่าสืบต่อกันมาว่า ท่านเป็นผู้นำการสร้างวัดขึ้นแต่มิอาจทราบได้ว่าท่านได้บวชเป็นเจ้าอาวาสด้วยหรือไม่ แต่ตามหลักฐานเดิมมีชื่อพระขาวอยู่ด้วย และเป็นเจ้าอาวาสรูปแรกของวัดสบหาร ผู้เขียนจึงมิอาจชี้ชัดได้ว่าพระขาวหรือพ่อหนานหลวงผ้าขาวเป็นบุคคลเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามขอให้ทราบไว้ว่าพ่อหนานหลวงผ้าขาวเป็นผู้นำของชาวบ้านในการสร้างวัดสบหาร

.../สิ่งอัศจรรย์

สิ่งอัศจรรย์เกี่ยวกับการสร้างวัดสบหารที่เล่าขานสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบันว่า มีคนเดินทางเข้าป่า ได้ยินเสียงคนจำนวนมากโห่ร้องดังก้องสนั่นป่าใกล้หมู่บ้าน ฟังเสียงเหมือนมีคนโค่นต้นไม้ หรือแบกหามอะไรสักอย่าง คนผู้นั้นจึงเกิดความสงสัย และเพื่อให้แน่ใจจึงเข้าไปดูตามเสียงที่ได้ยิน พบแต่พ่อหนานผ้าขาวเพียงคนเดียวที่กำลังตัดต้นไม้ คนผู้นั้นจึงนำความมาบอกแก่ชาวบ้านว่าเป็นเรื่องน่าอัศจรรย์ยิ่งนัก ชาวบ้านหลายคนลงความเห็นว่า สิ่งอัศจรรย์ที่ว่านั้นต้องเกิดมาจากพ่อหนานหลวงผ้าขาวเป็นแน่แท้ มิเช่นนั้นท่านคงไม่สามารถเป็นผู้นำชาวบ้านมาตั้งรกรากอยู่ที่แห่งนี้ และเป็นผู้ริเริ่มการสร้างวัดสบหาร

ตามคำบอกเล่าของชาวบ้าน “พ่อหนานหลวงผ้าขาว” เป็นผู้มีสัจจะทุกเรื่อง เช่น หากท่านตั้งใจออกไปหาปลาเพียง ๓ ตัว แม้นว่าปลาจะมีจำนวนมากมายเพียงใด ท่านก็จะนำปลากลับมาเพียง ๓ ตัว ตามที่ได้ตั้งใจไว้เท่านั้น และตามคำเล่าขานของผู้เฒ่าผู้แก่เช่นกันว่า พ่อหนานหลวงผ้าขาวผู้นี้ท่านได้คิดที่จะสร้างพระธาตุขึ้นที่ภายในวัดสบหารแห่งนี้ เพื่อให้ลูกหลานได้กราบไหว้บูชา ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจสร้างพระธาตุให้สำเร็จท่านจึงได้เดินทางไปดูแบบแปลนพระธาตุที่ประเทศพม่า ท่านจึงได้ออกเดินทางไปเส้นทางบ้านเดิมเนื่องจากชำนาญทางเส้นนี้เป็นอย่างดี เส้นทางสายนี้เต็มไปด้วยสัตว์ป่า และไข้ป่า ในระหว่างการเดินทางท่านได้ล้มป่วยลงด้วยโรคท้องร่วงอย่างรุนแรง และในวาระสุดท้ายของชีวิตท่านได้เสียชีวิตอย่างสงบที่บ้านเกิดของท่าน คือ บ้านสบหาร เมืองยวม อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน นั้นตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาก็ไม่มีผู้ใดคิดที่จะสร้างพระธาตุที่วัดสบหารอีกเลย จนกระทั่งเวลาล่วงเลยไปเกือบสองร้อยปีความตั้งใจของพ่อหนานหลวงผ้าขาว และลูกหลานบ้านสบหารก็เป็นความจริง เมื่อพระศรีมูล สุจิตโต เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบันได้สร้างพระธาตุวัดสบหารร่วมกับศรัทธาของวัดสบหารและคณะศรัทธาผู้เลื่อใส โดยมีพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗ และได้มีพิธีเฉลิมฉลองพระธาตุ (ปอยหลวง) เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

หากแม้นดวงจิต กายทิพย์ ของพ่อหนานหลวงผ้าขาวยังปกปักรักษาวัดสบหารอยู่ ท่านคงปลื้มปิติสุดจะหาที่เปรียบได้ หากแม้นเป็นเช่นนั้นจริง ลูกหลานบ้านสบหารทุกคนขอให้ดวงจิตของท่านจงไปสู่สุขคติสุขด้วยเทอญ

ทำเนียบเจ้าอาวาสวัดสบหาร

ต.ทุ่งต้อง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

ลำดับที่ ๑	พระขาว ไม่ทราบฉายา
ลำดับที่ ๒	พระอ้าย ไม่ทราบฉายา
ลำดับที่ ๓	พระปัน ไม่ทราบฉายา
ลำดับที่ ๔	พระหมี ไม่ทราบฉายา
ลำดับที่ ๕	พระอินใจ ใจเป็งแก้ว ไม่ทราบฉายา
ลำดับที่ ๖	พระสุภา อินถา ไม่ทราบฉายา
ลำดับที่ ๗	พระอธิการอิ่นแก้ว วิชิโต
ลำดับที่ ๘	พระศรีมูล อินฺทวณฺโณ
ลำดับที่ ๙	พระวิบูลย์ ปัญญา (รักษาการเจ้าอาวาส) ไม่ทราบฉายา
ลำดับที่ ๑๐	พระจำรัส คุณฺณสงฺวโร (รักษาการเจ้าอาวาส)
ลำดับที่ ๑๑	พระสองเมือง อินถา ไม่ทราบฉายา
ลำดับที่ ๑๒	พระธวัชชัย สุขญาโณ
ลำดับที่ ๑๓	พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต
ลำดับที่ ๑๔	พระใบฎีกาธนาธิป โสภณปญฺโญ (รักษาการเจ้าอาวาส)

ประวัติความเป็นมาบ้านสบหาร

บ้านสบหาร ไม่มีหลักฐานที่ปรากฏแน่ชัดว่าบ้านสบหาร ตั้งขึ้นมาตั้งแต่เมื่อใด ทราบแต่เพียงคำบอกเล่าจากปากต่อปากของผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้าน บอกต่อ ๆ กันมาว่า บรรพบุรุษของพวกเราชาวบ้านสบหาร ได้อพยพมาจากเมืองยวม อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาประวัติเมืองยวม ทำให้ทราบว่าบ้านสบหารสมัยก่อนมีการอพยพจากการกวาดต้อนของเจ้าเมืองเชียงใหม่ในสมัยของพระเจ้ากาวิละและมีการสร้างหมู่บ้านขึ้น ณ หมู่ ๓ ต.ทุ่งต้อม อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่

ต้นมะขามหน้าวัดขนาดสามคนโอบ ผู้เฒ่าผู้แก่หลายท่านเล่าขานสืบต่อกันมาว่า พวกเขาเกิดมาก็เห็นมีต้นมะขามหน้าวัดด้านทิศใต้ที่อยู่ติดกับถนนต้นนี้แล้ว ซึ่งพวกท่านได้สอบถามพ่อแม่ก็ได้รับคำตอบนั้นเหมือนกัน ไม่มีใครสามารถให้ข้อมูล หรือยืนยันได้ว่าต้นมะขามต้นนี้ อายุเท่าใด ใครเป็นคนปลูก ปลูกไว้เพื่ออะไร หรือขึ้นเองตามธรรมชาติ จะมีก่อนหรือหลังจากการสร้างหมู่บ้าน ยังคงทิ้งไว้เป็นปริศนาให้ชาวบ้านสบหารรุ่นต่อไปหรือผู้ที่พบเห็นค้นหาคำตอบต่อไป จึงพอสันนิษฐานได้ว่าบ้านสบหารมีการสืบสานมาเป็นร้อย ๆ ปี

ที่ตั้งและอาณาเขต ปัจจุบันบ้านสบหาร ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๓ ต.ทุ่งต้อม อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ พื้นที่ตั้งมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบ ชาวบ้านอาศัยกันอยู่บริเวณสองข้างทางของถนนสายสันป่าตอง – ลำพูน หลักกิโลเมตรที่ ๓ จากทางแยกบ้านช่างกระดาษมาทางทิศตะวันออก

การคมนาคม สมัยก่อนการเดินทางเพื่อติดต่อค้าขายกับคนถิ่นอื่นยากลำบาก ต้องใช้วิธีการเดินหาบ หรือใช้วัวต่าง เพื่อนำของไปขาย เจริญขึ้นมาหน่อยมีการใช้ล้อเกวียนเป็นพาหนะ จึงทำให้มีแต่ทางลากล้อเกวียนที่คดเคี้ยวไปตามหมู่บ้าน ซึ่งในปัจจุบันมีความเจริญขึ้นเป็นถนนลาดยาง แต่ถนนที่ผ่านหมู่บ้านสบหารยังคงความคดเคี้ยวไปตามเส้นทางลากล้อเกวียนเหมือนในอดีตที่ผ่านมา

บ้านสบหารมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	ลำน้ำแม่กุ้ง
ทิศใต้	ติดกับ	ลำน้ำแม่กุ้ง
ทิศตะวันออก	ติดกับ	เขตบ้านสันปู่ตา ต.หนองตอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่
ทิศตะวันตก	ติดกับ	เขตบ้านป่าลาน ต.ทุ่งต้อม อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

ลำเหมืองแม่กุ้งไหลที่ไหลผ่านทางด้านทิศเหนือ ยังเป็นสายน้ำที่เป็นหัวใจสำคัญที่ชาวบ้านใช้ในการเกษตรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากลำเหมืองแม่กุ้งแล้วเมื่อประมาณสามสิบกว่าปีที่ผ่านมาได้มีโครงการการชลประทานไหลผ่านมาทางทิศใต้ของหมู่บ้าน ทำให้การเกษตรกรรมพัฒนาขึ้นไปตามลำดับ อาทิเช่น การปลูกข้าวนาปรัง (ข้าวดอ) การปลูกถั่วเหลือง การปลูกผักกาดขาวปลี และการทำสวนลำไย เป็นต้น

บริเวณทิศใต้ของหมู่บ้านสบหาร มีวัดร้าง ๓ แห่งด้วยกัน ไม่ทราบแน่ชัดว่าสร้างในสมัยใด รู้เพียงแต่ว่ามีมาก่อนสร้างหมู่บ้าน และคาดว่าน่าจะสร้างในสมัยพระนางจามเทวี เจ้าผู้ครองนครหริภุญชัย ตามหลักฐานจากหนังสือค้นหาอดีตเมืองโบราณ ดินแดนบริเวณนี้หรือไกลออกไปทางทิศใต้เช่น เวียงนโนหรือบริเวณบ้านทุ่งในเวียง (ปัจจุบันคือเขตหนองตอง) เวียงท่ากาน หรือบ้านท่ากาน ใกล้กับบ้านทุ่งเสี้ยวในปัจจุบัน อยู่ในเขตการปกครองของนครหริภุญชัย

ดิน บริเวณทางด้านทิศเหนือของหมู่บ้านมีสภาพเป็นดินเหนียวเหมาะสำหรับการใช้ปั้นด้วยเหตุนี้ชาวบ้านสบหารจึงใช้ดินบริเวณดังกล่าวปั้นเป็นหม้อน้ำ หม้อแกง และอิฐก่อ และทางด้านทิศใต้ของหมู่บ้านเป็นดินร่วนปนทรายเหมาะสำหรับการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

ในอดีตชาวบ้านสบหารนับได้ว่าเป็นช่างปั้นหม้อที่มีชื่อเสียงไม่แพ้หมู่บ้านอื่น และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นหม้อที่มีทั้งความสวยงาม และทนทาน แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ปัจจุบันนี้ไม่มีหม้อที่ปั้นโดยชาวบ้านสบหารให้พบเห็นและหาซื้อได้อีกแล้ว

การศึกษา สมัยก่อนชาวบ้านแทบไม่ได้เรียนหนังสือเลย ใครที่มีความสนใจก็จะไปเรียนกันที่วัด ดังนั้นสมัยก่อนคนที่รู้หนังสือคือคนที่บวชเรียนมาแล้ว และภาษาที่เรียนก็เป็นภาษาเมืองเท่านั้น ต่อมาทางราชการได้ตั้งโรงเรียนขึ้นที่บ้านช่างกระดาษ ต่อมาจึงได้ตั้งโรงเรียนที่บ้านป่าลานซึ่งติดกับอาณาเขตบ้านสบหาร ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาต้องไปเข้าเรียนที่โรงเรียนป่าลาน ปัจจุบันมีจำนวนนักเรียนต่ำกว่ามาตรฐานโรงเรียนจึงถูกยุบไป

ประเพณีและวัฒนธรรม บ้านสบหารแต่ก่อนเก่าเป็นหมู่บ้านขนาดเล็กคนหนุ่มสาวในสมัยนั้นนิยมแต่งงานกับคนในหมู่บ้าน ไม่ไปแอ่วสาวหมู่บ้านอื่น ส่วนสาวก็ไม่แต่งงานกับคนบ้านอื่น ส่วนมากผู้ใหญ่จะยกให้กันเป็นส่วนใหญ่ ประเพณีต่าง ๆ จึงเป็นแบบฉบับของหมู่บ้าน ต่อมานานเข้ามีคนต่างถิ่นมาแต่งงานด้วย ประเพณีบางอย่างจึงเปลี่ยนไปบ้าง ประเพณีบางอย่างก็ยังถือปฏิบัติสืบทอดกันมาตราบทุกวันนี้ เช่น ประเพณีเลี้ยงผีปู่ย่า ประเพณีฟ้อนผีมด ประเพณีเลี้ยงพ่อบ้าน ประเพณีสืบชะตาบ้าน ประเพณีไม่ล้อมรั้วไม้ตาแสง แต่บางประเพณีก็เลิกปฏิบัติไปแล้ว เช่น ประเพณีคนตายนอกหมู่บ้านห้ามนำเข้ามาในหมู่บ้าน ประเพณีคนตายไม่ดีให้นำไปฝังโดยทันที

ภาษา ภาษาที่ใช้พูดกันในหมู่บ้านก็เหมือนกับภาษาทางภาคเหนือทั่วไปแต่จะออกสำเนียงพูดไม่เหมือนกับหมู่บ้านอื่น ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของคนบ้านสบหาร เมื่อคนบ้านสบหารได้พูดคุยสนทนากับใครแล้วผู้ร่วมสนทนาจะรู้ได้ทันทีว่าเป็นคนบ้านสบหาร โดยไม่ต้องถามว่าเป็นคนบ้านไหน ซึ่งปัจจุบันนี้ยังพูดสำเนียงนี้กับคนทั่วไปเป็นหลัก ซึ่งไม่ได้ถือเป็นเรื่องน่าอับอายแต่อย่างใด ถือเป็นเรื่องดีที่จะได้อนุรักษ์ภาษาของตนเองและภาษาล้านนาที่ไม่เหมือนใครเอาไว้ เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้านสืบทอดไปชั่วลูกหลาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สำเนียงล้านนาทั่วไป	สำเนียงบ้านสบหาร
กว่าง	กว่ง
ขวา	ข้ว
ดอย	ดวย
รถ	หลด
มด	หมด
ฟักหม่น	ฝักหมุ่น
เอว	เอียว
กอย	กวย
มอย	มวย
กล้วยก๋ำ	มะหมุด
ขว้าง	ข้วง
เยียะหยั่ง	เยี่ยะอะสัง / เยี่ยะอะหัง
แมว	เมียว
แผว	เผียว
แก้ว	เกี้ยว
แอ่ว	เอี่ยว
เสือ	เสีย

คำสรรพนามใช้แทนตัวเอง > ฮา ข้า เอง เฮา เจ้า

คำสรรพนามใช้แทนบุรุษที่ ๒ และบุรุษที่ ๓ > คิง มัน เขา เปี่ยน สูเขา หมู่เขา

ทำเนียบผู้ใหญ่บ้าน

ลำดับที่ ๑	กำนันหลวง (แคว่นน้อยหลวง) หมื่นหาญ
ลำดับที่ ๒	พ่อหลวงจู เสาร์แก้ว
ลำดับที่ ๓	พ่อหลวงนวล ปันใจ
ลำดับที่ ๔	พ่อหลวงปั๋น ปันใจ
ลำดับที่ ๕	พ่อหลวงสาโรจน์ สุใจ
ลำดับที่ ๖	พ่อหลวงมนตรี ทนันไชยชมภู
ลำดับที่ ๗	พ่อหลวงนุช ไฝแก้ว
ลำดัลที่ ๘	พ่อหลวงชวลิต ริยอง (คนปัจจุบัน)

เพลงไหว้สา พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต

สิบนิ้วไหว้สา วิญญาณังเจ้า พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต สังขารดับสูญ เหลือไว้แต่บุญ กุศลได้สร้าง
ศิษย์พระครูบาอิ่นแก้วเกยอ้าง ได้สืบสานตางธรรมมะ ตี้วัดสบหารบุญตานบ่ละ เป่งวะผ่องแผ้วเรืองไร
ขอบุญเลิศแล้วปะแก้วแก่นใส ส่งองค์ท่านไปนิพปานยอดสร้อย
คณะศรัทธามีใจ๋ฝ่ฮ้อยถวายตานไปฮอดท่านไท้และนายเฮย
ความดีท่านไท้ บ่ลบลายหายสูญ พระอธิการศรีมูล เลิศแล้ว
ตี้บ้านสบหาร โบราณผ่องแผ้ว โต้งต้อมนั้นแล้ว ต๋ำบลหนไกล
นามเดิมก่อนเก๊าพระอธิการศรีมูล อินฺทวันโณ ท่านได้ลาสิกขาไป
นายท่านในตั้งจิตตั้งใจ๋ ไปเป๋นฆารวาส
ยะไฮ่ใส่นา ว่าได้ซาวปี๋ วัดสบหารนี้ บ่มีเจ้าอาวาส
ศรัทธาตังหลาย ว่าสังฆะจักขาด เลยอภิวาท เจิญท่านมาอยู่ ตึงดี
ได้บวชแหมครั้ง อายุ 51 ปี๋ บุญป๋าระมี ศรัทธาเฮาเจ้าหมู่
ท่านมีความสามารถ ในด้านพระศาสนา เตสมหาจ๊าดล้านนา เลิศล้ำ
บุญนักบุญหนา ได้บวชมาก้ำ ศีลธรรมดีล้ำ ศรัทธาเลื่อมใส
ปฐกถา จี้นำส่องแจ้ง กู้อันปันแห่ง จ๊บแขวดเรืองไร นายท่านในเป๋นผู้ฮู้แจ้งใส พิธีกรรมต่างๆ
ตั๋วเมืองตั๋วไทย อ่านได้ไปเปื้อง ฮีตฮอยปื้นเมือง ดีสมกำอ้าง
งานตั้งธรรมหลวง สรงน้ำธาตุบ่ว้าง สืบสานแผ่กว้าง ดีงามล้ำยิ่ง เนอนาย
ตี้บ้านสบหาร บุญโผดบุญผาย ปี้น้องญิงจาย ศรัทธาได้น้อมหลิ่ง
ผลงานต่านไท้ สร้างไว้เหลือหลาย ศรัทธาน้อมถวาย เลิศแล้ว
พระธาตุเจดีย์ มีจื้อผ่องแผ้ว ศรีมงคลดั่งแก้ว งามนักหนา
ได้ซื้อตี้ดิน ถวายหื้อวัด ศาลาการเปรียญ ก่อใจ๋เปียรสร้างมา นาท่านนาวิสุงคามสีมา วัดวามาใหม่
ตังอุโบสถสร้างไว้แถมหลัง มามรณังจากลา ร่ำไห้
พระใบฎีก๋า ธนาธิปท่านไท้ จักสืบต่อไป หื้อได้ล้ำเลิศ เนอนาย
สำเร็จทุกสิ่ง มิ่งเกล้าถวาย ลูกศิษย์นักหลาย ยายบุญก่อเกิด
ใส่รูปนกหัส จะได้สร้างถวาย ส่งสะการแม่นหมาย ยายบุญสู่ฟ้า
ป้อแม่แก่เฒ่า หมู่เฮาเจ้าข้า จักได้ปู๋จา สรีระสังขาร
พระคุณท่านไว้ สร้างไว้กับวัด ศรัทธาก่อจัดงานอุทิศหมายตานนายท่านนานขอหื้อบุญสมปาร ไปแผวตั๋วต่าน
อภิวันตา ธูปเตียนบุพผา ได้ไขขียา วาจ๋ากล่าวต้าน
นับเป๋นความดี บ่มีเหี่ยวม้าน เป๋นสะเปายาน เลาคำลำใหญ่ ลอยกงกา
หื้อขอนำท่านเจ้า สู่นิพปานา สวรรค์จั้นฟ้า เป๋นเกิ๋นคำนำไต่ แลนา

ประพันธ์โดย ครูขวัญชัย พิพัฒน์พงษ์ ศรีคีตกรหริทาส
ขับร้องโดย ครูขวัญชัย พิพัฒน์พงษ์ ศรีคีตกรหริทาส
สร้างบทเพลงถวายเป็นอาจาริยะบูชาโดย พระใบฎีกาธนาธิป โสภณปญฺโญ

๗
กำสอนตุ๊ลุ๊ง

จับใจ๋แฮ้งบ่แน่นใจ๋ก๋า จับใจ๋หมอยาพยาธิบ่สู้
จับใจ๋ตุ๊หลวงขอบอย่างอี้หลู้ ศรัทธาบ่จูก็กั๊บ
ในวัดในวาต๋ำหนวดมายั๊บ ก็อายหมู่เจ้าศรัทธา
ไอโลพ้ายเก๊าน้ำเต้าปู๋ปล๋า ขออย่าได้มาเล่นในวัดนี้
บ่ใจ้ตุ๊หลวงบ่นมาจู้จี้ เป็นของบ่ดีแน่ชัด
ข่วงแก้วตังสามสิ่งงามในวัด อย่าหื้อได้แปดเปื้อนมลทิน
สุราน้ำตี๊บอย่าเอามากิ๋น จักเป๋นมลทินเหมือนคนบ้าใบ้
ก๋างค่ำก๋างคืนก็ขออย่าได้ ปากันโห่นันเดือดซ้าว
อย่าหื้อตุ๊หลวงต้องมาแตกร้าว กับหมู่เจ้าศรัทธา

อาตมานี้ก็ขอเมตต๋า บิณฑบาตรมาขอกับจิ่มเจ้า.......ฯ

สุจิตฺโต ภิกฺขุ

พระอธิการศรีมูล สุจิตฺโต